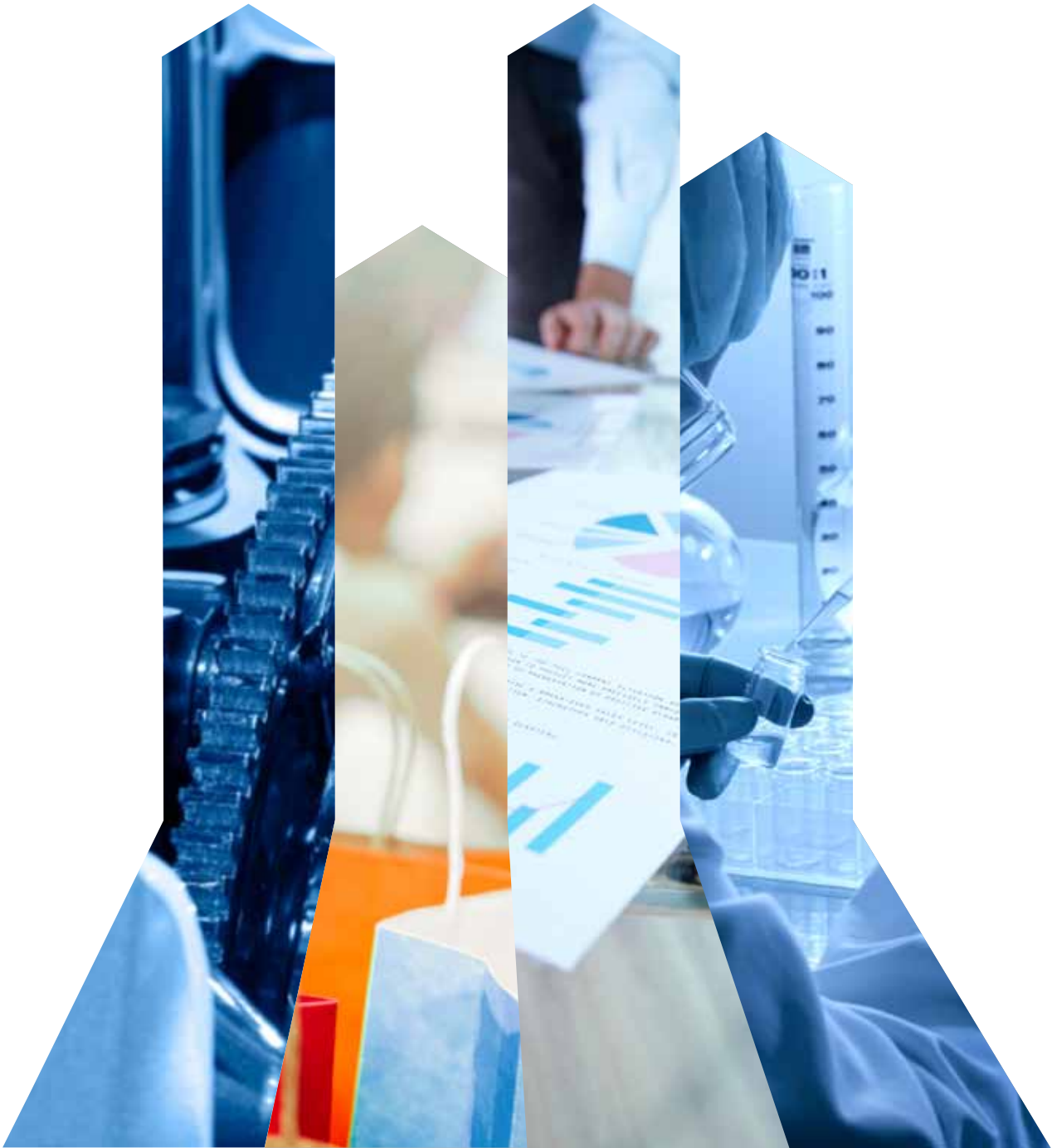

Sektory o wysokim wykorzystaniu praw własności intelektualnej: wkład w wyniki gospodarcze i zatrudnienie w Unii Europejskiej

Sprawozdanie z analizy na poziomie sektorów Wrzesień 2013 r.

Wspólny projekt Europejskiego Urzędu Patentowego
i Urzędu Harmonizacji Rynku Wewnętrznego

STRESZCZENIE

Sektory o wysokim wykorzystaniu praw własności intelektualnej: wkład w wyniki gospodarcze i zatrudnienie w Unii Europejskiej

Sprawozdanie z analizy na poziomie sektorów Wrzesień 2013 r.

Wspólny projekt Europejskiego Urzędu Patentowego
i Urzędu Harmonizacji Rynku Wewnętrznego

Wstęp

Innowacyjność to jeden z pięciu kluczowych celów dziesięcioletniej strategii „Europa 2020”, przyjętej przez Unię Europejską z myślą o stworzeniu bardziej konkurencyjnej gospodarki o wyższym zatrudnieniu. Podtrzymywanie pozytywnego sprzężenia zwrotnego między inwestycjami w badania i rozwój a tworzeniem miejsc pracy – poprzez innowacje, przewagę konkurencyjną i sukces gospodarczy – jeszcze nigdy nie było tak ważne jak w dzisiejszym świecie coraz bardziej globalizujących się rynków i gospodarki opartej na wiedzy. Ten proces jest uwarunkowany szeregiem różnych czynników, ale efektywny system praw własności intelektualnej (PWI) niewątpliwie zalicza się do najważniejszych z nich, ze względu na rolę PWI we wzmacnianiu kreatywności i innowacyjności we wszystkich ich formach i w całej gospodarce.

Europa ma już w tej dziedzinie długą tradycję: kraje europejskie odegrały istotną rolę w kształtowaniu nowoczesnego i zrównoważonego systemu PWI, który nie tylko gwarantuje innowatorom należne wynagrodzenie, ale także stymuluje konkurencyjność rynku. Niemniej jednak podstawowe znaczenie ma zapewnienie, aby system pozostał przydatnym narzędziem wdrażania nowej polityki innowacji zmierzającej do osiągnięcia takich celów. Przemysł wielokrotnie wzywał do określenia wskaźników umożliwiających pomiar wpływu PWI na gospodarkę. Co więcej, ze względu na wątpliwości pojawiające się niekiedy w debacie publicznej w odniesieniu do roli własności intelektualnej w promowaniu innowacji i kreatywności, zasadnicze znaczenie ma przedstawienie faktów i danych liczbowych, dzięki którym debata taka będzie mogła oprzeć się na solidnych podstawach.

Właśnie dlatego Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (UHRW), działający poprzez europejskie obserwatorium do spraw naruszeń praw własności intelektualnej, a także Europejski Urząd Patentowy (EPO), postanowiły wspólnie przeprowadzić niniejsze badanie we współpracy z Komisją UE, w szczególności z DG ds. Rynku Wewnętrznego i Usług oraz Eurostatem.

Miało już miejsce kilka badań dotyczących poszczególnych praw własności intelektualnej, sektorów przemysłu czy krajów, ale badanie UHRW-EPO jako pierwsze określa ilościowo ogólny wkład sektorów o wysokim wykorzystaniu PWI w gospodarkę UE, pod względem produkcji, zatrudnienia, wynagrodzeń i handlu, z uwzględnieniem najważniejszych praw własności intelektualnej (patenty, znaki towarowe, wzory, prawa autorskie, oznaczenia geograficzne). Pomimo ostrożnego podejścia

znajdującego odzwierciedlenie w rygorystycznej metodologii, którą zastosowano, główne wyniki robią duże wrażenie: sektory o wysokim wykorzystaniu PWI odpowiadają za ponad jedną czwartą zatrudnienia i ponad jedną trzecią aktywności gospodarczej w UE.

W EPO i UHRW mamy nadzieję, że badanie to okaże się przydatnym źródłem informacji dla wszystkich grup docelowych (np. decydentów, urzędów własności intelektualnej, przemysłu i świata nauki). Planujemy regularnie aktualizować dane liczbowe, co pozwoli nam na monitorowanie przyszłych trendów, a także mamy nadzieję na objęcie badaniem także innych, nienależących do UE, krajów europejskich. Biorąc pod uwagę interesujące wnioski, jakie można wyciągnąć z porównań, uważamy za pożądane przeprowadzenie podobnych badań dotyczących innych regionów świata.

António Campinos
Prezes, UHRW

Benoît Battistelli
Prezes, EPO

Wspólny zespół projektowy

UHRW

EPO

Nathan Wajsman, główny ekonomista

Nikolaus Thumm, główny ekonomista
(do czerwca 2013 r.)

Michał Kazmierczak, ekonomista

Carolina Arias Burgos, ekonomista

Francisco García Valero, ekonomista

Antanina Garanasvili, konsultant ekonomiczny

George Lazaridis, ekonomista

Fabio Domanico, ekonomista

Geert Boedt, analityk danych

Andrei Mihailescu, asystent ds. badań

Podziękowania

Sporządzając niniejsze sprawozdanie, autorzy uzyskali znaczną pomoc ze strony urzędu Zjednoczonego Królestwa ds. własności intelektualnej (UK IPO), Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz urzędu Stanów Zjednoczonych ds. patentów i znaków towarowych (USPTO) – którego wcześniejsze badanie dotyczące amerykańskich sektorów o wysokim wykorzystaniu PWI było pierwszym badaniem tego rodzaju.

Eurostat, urząd statystyczny Unii Europejskiej, udzielił nam cennej pomocy w zakresie wypełnienia luk w publikowanych statystykach, a następnie weryfikacji wyników.

Autorzy są również wdzięczni za uwagi do projektu sprawozdania, które zgłosili: Dyrekcja Generalna ds. Rynku Wewnętrznego i Usług Komisji Europejskiej, Lord John Mogg, przewodniczący rady konsultacyjnej przy europejskim obserwatorium do spraw naruszeń praw własności intelektualnej, Ian Hargreaves, profesor ekonomii cyfrowej na Uniwersytecie Cardiff, Tony Clayton, główny ekonomista UK-IPO oraz Mariagrazia Squicciarini, starszy ekonomista w OECD.

Jednym z zadań europejskiego obserwatorium do spraw naruszeń praw własności intelektualnej („obserwatorium”)¹ jest przedstawianie opartych na dowodach danych dotyczących wpływu, roli i postrzegania własności intelektualnej w gospodarce Unii Europejskiej (UE). W celu realizacji tego zadania obserwatorium prowadzi program badań społeczno-gospodarczych. Podobnie Europejski Urząd Patentowy (EPO) dąży do podniesienia świadomości gospodarczego i społecznego znaczenia systemu własności przemysłowej.

Niniejsze sprawozdanie, sporządzone w ramach wspólnego projektu UHRW i EPO, a także wykorzystujące wkład wniesiony przez inne urzędy własności intelektualnej, służby Komisji Europejskiej i organizacje międzynarodowe, stanowi efekt pierwszego znaczącego badania wynikającego ze współpracy tych dwóch instytucji. Jego celem jest przedstawienie pierwszej szerokiej, wiarygodnej oceny łącznego wkładu, jaki sektory o wysokim wykorzystaniu różnych rodzajów praw własności intelektualnej (PWI) wnoszą do gospodarki UE jako całości i gospodarek poszczególnych państw członkowskich. Chorwacja została 28. państwem członkowskim UE w dniu 1 lipca 2013 r. Ponieważ jednak w okresie przygotowania analizy, jesienią 2012 r. i wiosną 2013 r., nie były dostępne wystarczające dane dotyczące Chorwacji, badanie obejmuje tylko 27 krajów, które należały do UE już przed lipcem 2013 r.

1 - Obserwatorium przeniesiono do Urzędu Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (UHRW) na mocy rozporządzenia (UE) nr 386/2012 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 kwietnia 2012 r., które weszło w życie dnia 5 czerwca 2012 r.

Badanie obejmuje szeroki wachlarz PWI² – znaki towarowe, patenty, wzory, prawa autorskie i oznaczenia geograficzne (OG) – oraz uwzględnia szereg wskaźników ekonomicznych, w szczególności produkt krajowy brutto (PKB), zatrudnienie, handel zagraniczny i wynagrodzenia. Celem raportu nie było formułowanie żadnych zaleceń politycznych, natomiast ma on dostarczyć dane, dla decydentów, a także służyć podnoszeniu publicznej świadomości roli własności intelektualnej w Europie.

Niniejsze badanie ma na celu dokonanie obliczeń porównywalnych do tych, które uzyskano w odniesieniu do gospodarki amerykańskiej. Dlatego też użyta tutaj metodologia jest ściśle powiązana z metodologią pionierskiego badania opublikowanego w marcu 2012 r. przez Wydział Ekonomii i Statystyki amerykańskiego Departamentu Handlu oraz amerykański urząd ds. patentów i znaków towarowych (USPTO)³.

2 - Przydatne może być dokładniejsze zdefiniowanie niektórych stosowanych w niniejszym sprawozdaniu terminów związanych z własnością intelektualną. „Własność intelektualna” to zwykle, choć nie zawsze, wynik innowacji. Jest to jednakże szersze pojęcie niż „prawa własności intelektualnej”, gdyż obejmuje rodzaje wiedzy takie jak tajemnice handlowe czy metody prowadzenia działalności gospodarczej, które nie są rejestrowane, ponieważ odnośny system prawny nie przewiduje ich rejestracji lub ponieważ dana firma nie zdecydowała się na ich ochronę. W niniejszym badaniu terminu „prawa własności intelektualnej” („PWI”) używa się na określenie pięciu rodzajów praw uwzględnionych w analizie: patentów, znaków towarowych, zarejestrowanych wzorów, praw autorskich i oznaczeń geograficznych.

3 - Dla uproszczenia badanie przeprowadzone przez amerykański Departament Handlu i USPTO określa się w niniejszym sprawozdaniu jako „badanie USPTO”.

Główne ustalenia

Sektory o wysokim wykorzystaniu PWI

reprezentują 26% zatrudnienia w UE i

39% PKB UE

Sektory o wysokim wykorzystaniu PWI⁴ definiuje się jako sektory o ponadprzeciętnym wykorzystaniu PWI w przeliczeniu na pracownika. Niniejsze badanie pokazuje, że za sektory takie można uznać około połowy branż gospodarki europejskiej. Należy jednak podkreślić, że w pewnym stopniu prawa własności intelektualnej są wykorzystywane we wszystkich sektorach. Można zatem uznać, że skupiając się na sektorach o wysokim wykorzystaniu PWI niniejsze badanie zaniża faktyczny wkład praw własności intelektualnej w gospodarkę europejską⁵.

W badaniu wykazano, że sektory o wysokim wykorzystaniu PWI dostarczyły prawie 26% spośród wszystkich miejsc pracy w UE w okresie 2008-2010 r., z tego 21% w sektorach o wysokim wykorzystaniu znaków towarowych, 12% w sektorach o wysokim wykorzystaniu wzorów, 10% w sektorach o wysokim wykorzystaniu patentów oraz w mniejszym stopniu w sektorach o wysokim wykorzystaniu praw autorskich i oznaczeń geograficznych⁶. Średnio we wspomnianym okresie w sektorach o wysokim wykorzystaniu PWI zatrudnionych było 56,5 mln Europejczyków z łącznej liczby ok. 218 mln pracowników. Ponadto kolejne 20 mln miejsc pracy powstało w branżach dostarczających towary i usługi sektorom o wysokim wykorzystaniu PWI. Biorąc pod uwagę zatrudnienie pośrednie, całkowita liczba miejsc pracy związanych z takimi sektorami wzrasta do prawie 77 mln (35,1%).

W tym samym okresie sektory o wysokim wykorzystaniu PWI odpowiadały za prawie 39% łącznej działalności gospodarczej (PKB) w UE, o wartości 4,7 bilionów EUR. Reprezentują one również większą część handlu UE z resztą świata, przy czym branże o wysokim wykorzystaniu wzorów, praw autorskich i oznaczeń geograficznych wygenerowały nadwyżkę handlową.

W sektorach o wysokim wykorzystaniu PWI także wynagrodzenia są znacznie, bo aż o 40%, wyższe niż w pozostałych branżach. Ma to związek z faktem, że wartość dodana przypadająca na pracownika w sektorach o wysokim wykorzystaniu PWI jest większa niż w innych obszarach gospodarki.

4 -Zob. rozdział 4 „Metodologia”.

5 - Należy jednak pamiętać, że znacznych obszarów gospodarki, zwłaszcza w sektorze publicznym, nie można uznać za cechujące się wysokim wykorzystaniem PWI.

6 - Całkowity wkład sektorów o wysokim wykorzystaniu PWI jest mniejszy niż suma wkładów sektorów o wysokim wykorzystaniu znaków towarowych, patentów, wzorów, praw autorskich i oznaczeń geograficznych, ponieważ wiele branż odznacza się wysokim wykorzystaniem więcej niż jednego rodzaju praw własności intelektualnej. Niemniej jednak metodologia badania gwarantuje, że nie dochodzi do podwójnego liczenia wkładów poszczególnych sektorów.

Wkład tych sektorów w dwa podstawowe wskaźniki ekonomiczne, jakimi są zatrudnienie i produkcja, podsumowano w trzech tabelach poniżej⁷.

Bezpośredni wkład sektorów o wysokim wykorzystaniu PWI w zatrudnienie

Prawo własności intelektualnej	Zatrudnienie	Udział w całkowitym zatrudnieniu
Sektory o wysokim wykorzystaniu znaków towarowych	45 508 046	20.8%
Sektory o wysokim wykorzystaniu wzorów	26 657 617	12.2%
Sektory o wysokim wykorzystaniu patentów	22 446 133	10.3%
Sektory o wysokim wykorzystaniu praw autorskich	7 049 405	3.2%
Sektory o wysokim wykorzystaniu oznaczeń geograficznych	374 345	0.2%
Wszystkie sektory o wysokim wykorzystaniu PWI	56 493 661	25.9%
Gospodarka UE razem	218 400 733	

Oprócz bezpośredniego wkładu w zatrudnienie, sektory o wysokim wykorzystaniu PWI przyczyniają się do powstawania miejsc pracy także w innych branżach, które dostarczają im towary i usługi potrzebne w ich procesach produkcyjnych. Wykorzystując tablice przepływów międzygałęziowych dla UE27⁸, publikowane przez Eurostat, można obliczyć pośredni wpływ na zatrudnienie w sektorach nieodznaczających się wysokim wykorzystaniem PWI. Wynik podsumowano w tabeli poniżej, przedstawiającej podział według zatrudnienia bezpośredniego i pośredniego. W przypadku uwzględnienia w obliczeniach miejsc pracy utworzonych pośrednio, sektory o wysokim wykorzystaniu PWI generują 35,1% zatrudnienia w UE.

7 - W celu zminimalizowania wpływu luk w danych na statystyki gospodarcze oraz uniknięcia sytuacji, w której jednemu konkretnemu rokowi przypisano by nienależyte znaczenie, wskaźniki ekonomiczne obliczono jako średnią dla lat 2008-2010.

8 - Tablice przepływów międzygałęziowych pokazują przepływy towarów i usług między wszystkimi sektorami gospodarki.

Bezpośredni i pośredni wkład sektorów o wysokim wykorzystaniu PWI w zatrudnienie

Prawo własności intelektualnej	Zatrudnienie (bezpośrednie)	Zatrudnienie (pośrednie)	Zatrudnienie (bezpośrednie+pośrednie)
Sektory o wysokim wykorzystaniu znaków towarowych	45 508 046	17 600 397	63 108 443
Sektory o wysokim wykorzystaniu wzorów	26 657 617	12 121 817	38 779 434
Sektory o wysokim wykorzystaniu patentów	22 446 133	12 738 237	35 184 370
Sektory o wysokim wykorzystaniu praw autorskich	7 049 405	2 331 390	9 380 795
Sektory o wysokim wykorzystaniu oznaczeń geograficznych	b.d.	b.d.	374 345
Wszystkie sektory o wysokim wykorzystaniu PWI	56 493 661	20 109 003	76 602 664

Oprócz zatrudnienia sektory o wysokim wykorzystaniu PWI wnoszą wkład w produkcję gospodarczą mierzoną za pomocą PKB. Łącznie prawie 39% PKB Unii Europejskiej pochodzi z takich branż, w tym 34% z sektorów o wysokim wykorzystaniu znaków towarowych, 13% z sektorów o wysokim wykorzystaniu wzorów, 14% z sektorów o wysokim wykorzystaniu patentów oraz mniejsze części z sektorów o wysokim wykorzystaniu praw autorskich i oznaczeń geograficznych. W rozdziale 6 przedstawiono dokładniej strukturę wkładu tych sektorów w gospodarkę krajową państw członkowskich UE.

Wkład sektorów o wysokim wykorzystaniu PWI w PKB

Prawo własności intelektualnej	Wartość dodana / PKB (mln EUR)	Udział w całości PKB UE
Sektory o wysokim wykorzystaniu znaków towarowych	4 163 527	33,9%
Sektory o wysokim wykorzystaniu wzorów	1 569 565	12,8%
Sektory o wysokim wykorzystaniu patentów	1 704 485	13,9%
Sektory o wysokim wykorzystaniu praw autorskich	509 859	4,2%
Sektory o wysokim wykorzystaniu oznaczeń geograficznych	16 134	0,1%
Wszystkie sektory o wysokim wykorzystaniu PWI	4 735 262	38,6%
PKB UE razem	12 278 744	

Porównanie wyników badania z UE z wynikami badania przeprowadzonego w USA wykazuje, że obie gospodarki⁹ mają podobną strukturę, czego należało oczekiwać biorąc pod uwagę ich podobny poziom rozwoju. Jednakże pod względem wkładu sektorów o wysokim wykorzystaniu PWI, udziały w zatrudnieniu i PKB są nieco wyższe w UE: 26% w porównaniu do 19% w przypadku zatrudnienia i 39% w porównaniu do 35% w przypadku PKB.

W obu badaniach sektory o wysokim wykorzystaniu znaków towarowych mają największe udziały zarówno w zatrudnieniu, jak i PKB, przy czym, na dalszych miejscach w USA znajdują się patenty i prawa autorskie, a w UE wzory, patenty i prawa autorskie. Także premia płacowa w sektorach o wysokim wykorzystaniu PWI w stosunku do innych branż jest podobna: wynosi ona 41% w UE i 42% w USA, przy czym po obu stronach Atlantyku największą premię zapewniają sektory o wysokim wykorzystaniu praw autorskich i patentów.

9 - W przeciwieństwie do badania USPTO, w niniejszym badaniu uwzględniono wzory. Ponieważ większość sektorów o wysokim wykorzystaniu wzorów odznacza się również wysokim wykorzystaniem znaków towarowych lub patentów, sektory te zostałyby uwzględnione jako cechujące się wysokim wykorzystaniem PWI nawet jeśli badanie nie uwzględniałoby wzorów przemysłowych. Istnieje jednak 13 sektorów, zatrudniających w UE 3,4 mln pracowników, które odznaczają się wyłącznie wysokim wykorzystaniem wzorów. Gdyby branże te pominąć w analizie w celu zapewnienia ścisłej porównywalności z USA, wówczas udział sektorów o wysokim wykorzystaniu PWI w zatrudnieniu w UE wyniósłby 24,3%, a zatem nadal byłby wyższy niż wynik uzyskany w badaniu USPTO.

Biorąc pod uwagę, że sektory o wysokim wykorzystaniu PWI generują 39% PKB (wartości dodanej) w gospodarce i 26% zatrudnienia, wartość dodana w przeliczeniu na pracownika jest wyższa w takich branżach niż w pozostałych obszarach gospodarki. Z teorii ekonomii wynika, że jeśli wszystkie pozostałe warunki są takie same, można oczekiwać, że w branżach, w których przeciętny pracownik zapewnia większą wartość dodaną, wynagrodzenia będą wyższe niż w innych sektorach. Właściwe jest zatem zbadanie, czy taka wyższa wartość dodana znajduje odzwierciedlenie we względnej wysokości wynagrodzeń w sektorach o wysokim wykorzystaniu PWI.

I rzeczywiście, wynagrodzenia w tych sektorach są wyższe niż w innych. Średnie tygodniowe wynagrodzenie w tych branżach wynosi 715 EUR, w porównaniu z 507 EUR w sektorach nieodznaczających się wysokim wykorzystaniem PWI – różnica wynosi zatem 41%. Ta „premia płacowa” wynosi 31% w sektorach o wysokim wykorzystaniu wzorów, 42% w sektorach o wysokim wykorzystaniu znaków towarowych, 46% w sektorach o wysokim wykorzystaniu oznaczeń geograficznych, 64% w sektorach o wysokim wykorzystaniu patentów i 69% w sektorach o wysokim wykorzystaniu praw autorskich.

Średni koszt personelu w sektorach o wysokim wykorzystaniu PWI, 2010 r.

	Średni koszt personelu (EUR/tydz.)	Premia (w porównaniu z branżami bez wysokiego wykorzystania PWI)
Wysokie wykorzystanie znaków towarowych	719	42%
Wysokie wykorzystanie wzorów	666	31%
Wysokie wykorzystanie patentów	831	64%
Wysokie wykorzystanie praw autorskich	856	69%
Wysokie wykorzystanie oznaczeń geograficznych	739	46%
Wszystkie sektory o wysokim wykorzystaniu PWI	715	41%
Sektory bez wysokiego wykorzystania PWI	507	
Wszystkie sektory (uwzględnione w statystyce strukturalnej)	589	

Ponadto przeanalizowano rolę sektorów o wysokim wykorzystaniu PWI w handlu zagranicznym UE. Sektory te odpowiadają za większą część handlu UE. Na pierwszy rzut oka może wydawać się zaskakujące, że tak duża część działalności importowej odznacza się wysokim wykorzystaniem PWI. Dzieje się tak, ponieważ wysokie wykorzystanie PWI obserwuje się nawet w branżach wytwarzających takie dobra jak energia¹⁰, podczas gdy z drugiej strony wiele rodzajów działalności, w których PWI są wykorzystywane w mniejszym stopniu, ma charakter niehandlowy¹¹. Z tego względu 88% importu UE obejmuje produkty sektorów o wysokim wykorzystaniu PWI. Sektory te odpowiadają jednak za jeszcze większą część eksportu UE, bo aż za 90%.

UE jako całość miała deficyt handlowy wynoszący ok. 174 mld EUR, czyli 1,4% PKB. Ponieważ sektory o wysokim wykorzystaniu PWI jako całość mają większy udział w eksporcie niż imporcie UE, wpływają one dodatnio na pozycję handlową UE¹². W UE deficyt handlowy występuje w branżach o wysokim wykorzystaniu znaków towarowych i patentów i w pewnym stopniu jest on równoważony przez nadwyżki w sektorach o wysokim wykorzystaniu praw autorskich, wzorów i oznaczeń geograficznych.

W poniższej tabeli podsumowano handel w takich branżach, na podstawie danych z 2010 r.¹³.

Handel zewnętrzny UE w sektorach o wysokim wykorzystaniu PWI

Prawo własności intelektualnej	Eksport mln EUR	Import mln EUR	Udział w eksporcie	Udział w imporcie	Eksport netto mln EUR
Wysokie wykorzystanie znaków towarowych	1 023 981	1 158 860	75.5%	75.7%	-134 879
Wysokie wykorzystanie wzorów	724 292	703 586	53.4%	46.0%	20 707
Wysokie wykorzystanie patentów	957 748	1 049 795	70.6%	68.6%	-92 047
Wysokie wykorzystanie praw autorskich	57 051	41 727	4.2%	2.7%	15 325
Wysokie wykorzystanie oznaczeń geograficznych	10 577	1 836	0.8%	0.1%	8 741
Wysokie wykorzystanie PWI razem	1 226 015	1 351 890	90.4%	88.3%	-125 875
Bez wysokiego wykorzystania PWI	130 585	178 640	9.6%	11.7%	-48 055
HANDEL UE RAZEM	1 356 600	1 530 530	100%	100%	-173 930

10 - Oba sektory należące do działu NACE 06 - górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego - odznaczają się wysokim wykorzystaniem patentów.

11 - Np. sektory usługowe, takie jak należące do działu NACE 86 (opieka zdrowotna) lub 96 (działalność usługowa indywidualna, pozostała). Takie usługi są zasadniczo konsumowane w miejscu produkcji.

12 - Innymi słowy, sektory o wysokim wykorzystaniu PWI odpowiadają za 89% całości handlu zagranicznego UE, ale tylko za 72% deficytu handlowego.

13 - Podobnie jak w przypadku zatrudnienia i PKB, dane liczbowe dotyczące pięciu rodzajów praw własności intelektualnej nie sumują się do łącznej wartości dla sektorów o wysokim wykorzystaniu PWI, ponieważ wiele branż cechuje się wysokim wykorzystaniem więcej niż jednego z rodzajów takich praw.

Metodologia i dane

Duża część niniejszego sprawozdania, a konkretnie rozdział 4 i dodatek 7.1, jest poświęcona udokumentowaniu metodologii badania, z dwóch głównych powodów:

- 1) do celów złożonego zadania, jakim było przetworzenie dużych ilości danych z 27 państw członkowskich, zawartych w szeregu obszernych baz danych, potrzebna była nowatorska i zaawansowana metodologia zestawienia danych;
- 2) ze względu na przejrzystość ważne było przedstawienie możliwie najbardziej dokładnego opisu metodologii.

Wyróżnikiem niniejszego badania jest bardzo szeroki wachlarz baz danych i innych źródeł danych wykorzystanych w celu ustalenia, które sektory odznaczają się wysokim wykorzystaniem PWI oraz ocenienia ich wkładu w zatrudnienie, PKB i inne wskaźniki gospodarcze. Pełną listę przedstawiono w rozdziale 4.

Ponadto w razie potrzeby korzystano z danych dotyczących poszczególnych branż pochodzących z państw trzecich, w szczególności w celu oszacowania handlu produktami noszącymi oznaczenia geograficzne.

W celu ustalenia, które branże cechują się wysokim wykorzystaniem PWI, bazy danych UHRW i EPO porównano z komercyjną bazą danych ORBIS¹⁴. Uzyskana w rezultacie zestawiona baza zawierała dane o około 240 tys. firm, w tym o liczbie wspólnotowych znaków towarowych, zarejestrowanych wzorów wspólnotowych i zgłoszonych przez każdą firmę patentów, wraz z klasyfikacją przemysłową oraz różnymi zmiennymi finansowymi i ekonomicznymi dla każdej z nich, co zapewniło zbiór danych możliwych do wykorzystania w przyszłych, bardziej szczegółowych badaniach.

Przy użyciu tej bazy danych obliczono liczbę znaków towarowych, wzorów i patentów przypadających na jednego pracownika w każdym z sektorów, a branże, które uzyskały wartości powyżej przeciętnej uznano za cechujące się wysokim wykorzystaniem PWI. Obliczenia przeprowadzono na poziomie UE, nie uwzględniając rejestracji praw krajowych. To podejście, po części wymuszone przez ograniczenia związane z danymi, było jednak

14 - ORBIS to baza danych finansowych o firmach europejskich, prowadzona przez Bureau van Dijk i oparta na danych uzyskanych z wpisów firm w rejestrach przedsiębiorstw lub podobnych rejestrach w różnych krajach.

uzasadnione założeniem, że sektor uznany za odznaczający się wysokim wykorzystaniem PWI na podstawie rejestracji jego praw własności intelektualnej na poziomie UE również zostałby uznany za taki, gdyby uwzględniono liczbę jego krajowych praw własności intelektualnej w przeliczeniu na jednego pracownika.

Metodologia zastosowana w niniejszym badaniu opiera się na podstawowym założeniu, że stopień, w jakim dany sektor wykorzystuje PWI jest cechą charakterystyczną takiego sektora, niezależnie od tego, gdzie się on znajduje¹⁵. W ramach oceny wkładu każdej z branż w gospodarkę mierzy się zatrudnienie i PKB generowane przez taką branżę w każdym państwie członkowskim i w UE jako całości, a nie pochodzenie bazowych PWI.

Przykładowo jeśli firma motoryzacyjna działająca w kraju A zbuduje zakład montażowy w kraju B, wówczas stworzone miejsca pracy i wartość dodana wzmacniają gospodarkę kraju B. Dlatego też tylko na podstawie niniejszego badania nie można wyciągać wniosków, jak innowacyjny jest dany kraj. Większy wkład sektorów o wysokim wykorzystaniu patentów może równie dobrze być wynikiem decyzji w sprawie lokalizacji zakładu produkcyjnego, które podjęto w innym kraju.

W rozdziale 7 pokazano, z których krajów pochodzą patenty, znaki towarowe i wzory zawarte w bazie danych użytej do celów badania, a także przedstawiono statystyki dotyczące proporcji miejsc pracy w sektorach o wysokim wykorzystaniu PWI, które tworzone są w firmach pochodzących z innych państw członkowskich lub spoza UE.

15 - Wyjątkiem są oznaczenia geograficzne, analizowane indywidualnie dla każdego kraju.

www.epo.org

www.oami.europa.eu

